שדרות
שדרות
מקום למחשבה

משרד החינוך
מחוז הדרום
לחינוך ולמצוינות בקרבנו

אוצר העברית

חוברת הכנה לחידון

שבוע העברית | כיתה ג' | שדרות

שדרות
מילה טובה
מילה יוצרת מציאות

ילדי שדרות היקרים!

במסע שלנו נגיע למקומות שונים בשדרות: החווה החקלאית, הספרייה,
בית הספר, מרכז המוזיקה ואפילו ללב שלנו.
בכל עצירה במסע נכיר מילים חדשות, נבין את משמעותן,
ונלמד להשתמש בהן בדרך כיפית ומשחקית!
מוכנים להתחיל?
בחרו מאיפה להתחיל את המסע וקדימה לדרך!

שם : _____

בית ספר: _____

תחנה ראשונה: הלב שלנו

שלום ילדים, כאן תוכלו להיפגש עם הדברים שבלב: מילים, ניבים וביטויים שמספרים על רגשות, מחשבות וחוויות.

זה המקום לגלות איך העברית עוזרת לנו להגיד את מה שאנחנו מרגישים, ולמצוא את האוצר הפנימי שמסתתר בכל מילה.

מוזמנים לצאת למסע קטן של היכרות, הבנה והפתעות וגם לגלות איך מילים יוצרות קשר בין אנשים.

✨ פֶּה מֵפִיק מַרְגָּלִיּוֹת ✨

1. הביטו בציור, מה הניב מלמד אותנו לעשות כשאנחנו מדברים? בחרו תשובה אחת נכונה

א. לנסות להשיג תכשיטים יקרים.

ב. לדבר בצורה נעימה, מכבדת ולהגיד מילים טובות.

ג. ללמוד להכין שרשראות יפות.

💭 **נקודה למחשבה:** למה, לדעתכם, מדמים מילים חכמות ל"מרגליות" (אבנים יקרות)?

_____

✍️ **המשימה:** כתבו משפט על מישהו שאתם מכירים (או דמות מספר/סרט) שהפה שלו "מפיק מרגליות".

_____

✨ עֲשֵׂה אוזנו כַּאֲפַרְכֶּסֶת ✨

2. איך הניב הזה עוזר לנו להיות חברים טובים יותר? בחרו תשובה אחת נכונה

א. הוא מלמד אותנו לדבר בקול רם.

ב. הוא מלמד אותנו לנגן בחצוצרה.

ג. הוא מלמד אותנו להקשיב לחבר באמת ובסבלנות.

💭 **נקודה למחשבה:** איך אתם מרגישים כשמישהו באמת מקשיב לכם, בלי להפריע?

הקיפו: שמחה / הקלה / שייכות / אחר: _____

✍️ **המשימה:** כתבו משפט אחד המשתמש בניב. נסו לתאר מקרה שקרה לכם באמת.

_____

✨ עֵקֶב בְּצַד אֲגוּדָל ✨

3. הביטו בציור, מה הניב מלמד אותנו על הדרך להצליח במשהו? בחרו תשובה <u>אחת</u> נכונה

א. שכדאי להתקדם לאט ובזהירות, צעד אחר צעד, ולא למהר.

ב. שצריך תמיד ללכת על קווים ישרים על הרצפה.

ג. שהכי חשוב זה לסיים את המשימה מהר לפני כולם.

💭 **נקודה למחשבה:** הניב מתאר הליכה איטית מאוד, שבה עקב של רגל אחת נוגע באגודל של הרגל השנייה. למה, לדעתכם, לפעמים עדיף להתקדם לאט ובזהירות (עקב בצד אגודל) מאשר לרוץ מהר?

_____

✍️ **המשימה:** כתבו על משהו שלמדתם לעשות "עקב בצד אגודל" – התחלתם לאט לאט, נזהרתם, ובסוף הצלחתם.

_____

✨ אֲבָנִים שָׂחֲקוּ מַיִם ✨

4. איזה שיעור חשוב לחיים אנחנו לומדים מטיפות המים הקטנות? בחרו תשובה <u>אחת</u>

א. שאבנים הן חזקות יותר ממים.

ב. שאם מתמידים ולא מוותרים (כמו המים), אפשר להצליח גם במשהו שנראה קשה.

ג. שעצוב מאוד כשיורד גשם על סלעים בטבע.

💭 **נקודה למחשבה:** במבט ראשון, נראה שלמים הרכים אין שום סיכוי מול האבן הקשה. ובכל זאת, בסוף המים מנצחים והאבן נשחקת. מהו לדעתכם "הכוח הסודי" של המים, שאין לאבן?

_____

✍️ **המשימה:** כתבו על הצלחה אחת שלכם שאתם גאים בה במיוחד, שהגיעה רק בזכות זה שהתמדתם ולא הפסקתם לנסות (בלימודים, בספורט, בנגינה או בחברות).

_____

✨ בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה ✨

5. במה דומה הילד בציור לבור סוד? בחרו תשובה אחת נכונה

א. שהוא יודע לשמור סודות ולא לגלות לאף אחד.

ב. שיש לו זיכרון מצוין והוא שומר בראש את כל מה שהוא לומד.

ג. שהוא אוהב מאוד לשבת בחוץ ליד המים ולקרוא.

💭 **נקודה למחשבה:** הניב מדמה זיכרון טוב לבור מים המטויח היטב בסיד, כך שאף טיפת מים לא יכולה לנזול החוצה. למה, לדעתכם, חשוב "לשמור" בראש את הידע שאנחנו לומדים ולא לתת לו "לנזול" ולהישכח?

✍️ **המשימה:** כתבו על דבר אחד חשוב או מעניין שלמדתם לאחרונה (בבית הספר או בבית), והייתם רוצים לזכור אותו לתמיד כמו "בור סוד".

✨ אִישׁ אֶשְׁכּוֹלוֹת ✨

6. מה הציור הזה מלמד אותנו על הכישרונות שלנו ושל חברים?

א. שלכל אחד יש הרבה כישרונות ודברים שהוא טוב בהם, לא רק דבר אחד.

ב. שזה מאוד מסוכן להחזיק הרבה דברים בבת אחת כי הם יפלו.

ג. שצריך לבחור רק מקצוע אחד בחיים ולהתמקד רק בו.

💭 **נקודה למחשבה:** הניב מדמה אדם מוכשר לאשכול ענבים, שבו פירות רבים מחוברים לאותו ענף. למה לדעתכם זה טוב להתעניין בהרבה תחומים שונים (למשל: גם במוזיקה, גם במדעים וגם בספורט) ולא רק בדבר אחד?

✍️ **המשימה:** דמיינו שאתם "אנשי אשכולות". באילו שלושה תחומים שונים לגמרי הייתם חולמים להצטיין כשתהיו גדולים?

אסטרונומיה (חקר החלל), רובוטיקה ובינה מלאכותית, רפואה, וחקר המוח, תורה, גמרא, ביולוגיה, ארכיאולוגיה, הנדסת חשמל, מתמטיקה, ציור ופיסול, נגינה, שירה, ספרות, אדריכלות, עיצוב אופנה, קולנוע, ריקוד, היסטוריה, פסיכולוגיה, משפטים (עריכת דין), פיקוד בצבא, פוליטיקה, אומנויות לחימה, טיפוס הרים, התעמלות קרקע, כדורגל, גלישה, טיס, בישול אפיה, המצאת פטנטים, חקלאות, שחמט.

✨ הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה – בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ ✨

7. כשקשה לנו עכשיו (כמו לאיכר העצוב), מה עוזר לנו להרגיש טוב יותר? בחרו תשובה <u>אחת</u> נכונה

א. התקווה, הידיעה שאם נתאמץ עכשיו, בסוף נצליח ונשמח.

ב. הידיעה שתמיד נישאר עצובים ושהעבודה תמיד תהיה קשה.

ג. ההבנה שעדיף לא להתאמץ בכלל אם קשה בהתחלה.

💭 **נקודה למחשבה:** המשפט מלמד שלפעמים ההתחלה קשה ומעייפת (עד דמעות), אבל התוצאה הסופית משמחת (רינה = שמחה). למה חשוב לזכור את הסוף הטוב כשרק מתחילים משימה קשה ואין חשק להתאמץ?

✍️ **המשימה:** לפעמים ההכנות לטקס או למסיבה הן ארוכות ומעייפות ("זורעים בדמעה"), אבל המופע עצמו מרגש ומשמח ("ברינה יקצורו"). כתבו על חוויה כזו שהייתה לכם: מה היה החלק הקשה בהכנות, ואיך הרגשתם ברגע השיא בסוף?

למה הסופרים משתמשים בניבים? לפעמים הרגש כל כך חזק, שמילה אחת לא מספיקה לתאר אותו. במקום להגיד "הוא שמח מאוד", אומרים "אורו עיניו" ואז אנחנו ממש יכולים לדמיין את זה!

כתבו איזה רגשות עולים בכל אחד משלושת הניבים.

תוכלו להיעזר בחלק מהרגשות:

שִׂמְחָה, הִתְרַגְּשׁוּת, הִתְלַהֲבוּת, גַּאֲוָה, סִפּוּק, הֲקָלָה, רְגִיעָה / שַׁלְוָה, בִּיטָחוֹן, שַׂיְכוּת (להרגיש חלק מקבוצה, לא לבד), עֶצֶב, אַכְזָבָה, תִּסְכּוּל, חֲשָׁשׁ / דְּאָגָה, בְּדִידוּת, תִּקְוָה, סַבְלָנוּת, נְחִישׁוּת (רצון חזק לא לוותר)

ברוכים הבאים לספרייה העירונית בשדרות!
בואו לגלות עולמות חדשים ולהעשיר את השפה.
היכנסו בשקט, הקשיבו לרחש הדפים, וגלו את האוצרות החבויים בספרים.
נתראה בין המדפים!

קראו את העלילון (קומיקס).

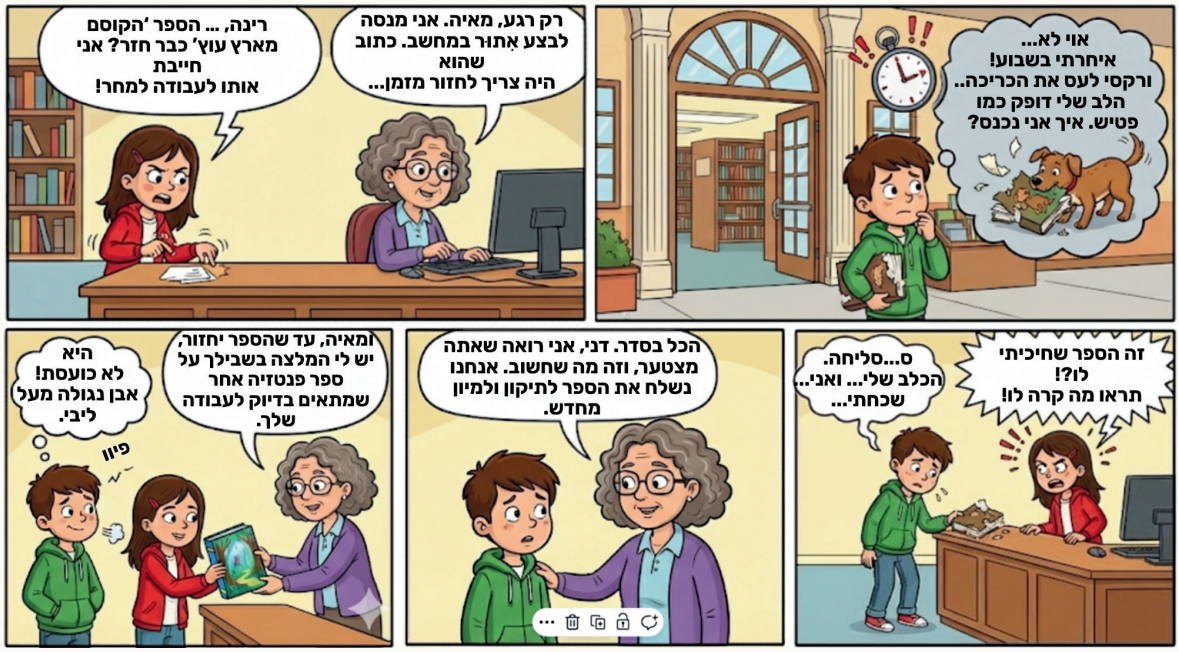

משימה 1: השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים. נסו לזהות מה הרגישה כל דמות לפי הציור והמילים שלה.

🔍 מחסן רגשות: **הֲקַלָּה | אַכְזָבָה | אַשְׁמָה | הֻבָּנָה וְאֻמְפַּתְיָה**

דני יודע שהוא לא בסדר. הלב שלו דופק. הוא מרגיש _____. מאיה רואה שהספר שחיכתה לו הרוס. היא מרגישה _____. רינה לא כועסת אלא מנסה לעזור. היא מגלה _____ כלפי דני. דני מבין שהכל הסתדר. הוא נושם לרווחה ומרגיש _____.

משימה 2: רינה השתמשה במילים מיוחדות של ספרניות. בואו נראה אם הבנתם אותן

כשרינה אמרה "אני מנסה לבצע **אִתּוּר** במחשב", היא התכוונה ל:

א. למחוק את הספר. **ב.** לחפש ולמצוא איפה הספר נמצא. **ג.** לכתוב סיפור חדש.

כשרינה אמרה "יש לי **הַמְלָצָה** בשבילך", היא רוצה:

א. להציע ספר טוב שהיא מכירה. **ב.** לבקש כסף על הספר. **ג.** לסדר את הספרים על המדף.

כשרינה אמרה "נשלח את הספר ל**מִיּוּן**", היא התכוונה ל:

א. לסדר את הספרים בקבוצות לפי נושאים. **ב.** לקנות ספר חדש. **ג.** לעטוף את הספר.

שאלות חידון הספרייה 📚

1. **מה ההבדל בין דף לעמוד?**

א. בעמוד יש שני דפים **ב.** בדף יש שני עמודים **ג.** שתי המילים נרדפות

2. "וואו הכתב הזה כל כך גדול!" - איזו מילה מתאימה לגודל האותיות?

א. אותיות טל ומטר **ב.** אותיות של קידוש לבנה **ג.** אותיות דרבי עקיבא

3. לכל ספר יש כריכה, איך נקרא החלק הצר המחבר ביניהן?

א. ציר **ב.** שרביט **ג.** שדרה

4. קניתי את הספר ב'צומת ספרים' - מה המין של המילה "צומת"?

א. זכר **ב.** נקבה **ג.** זו מילה דו־מינית

5. "איזה עלילון מרתק!" – מהו עלילון?

א. סרט **ב.** קומיקס **ג.** ספר היסטורי

6. מהי המילה הנפוצה ביותר בעברית?

א. את **ב.** לא **ג.** זה

7. פְּסָקָה אחת, ארבע...

א. פסקאות **ב.** פסקות **ג.** שתי האפשרויות נכונות

8. כשאנו פותחים ספר, שני העמודים הנראים זה לצד זה נקראים...

א. כפולה **ב.** מִפְתָּח **ג.** דפדף

9. איך נכון לומר "25 ספרים"?

א. עשרים וחמש ספרים **ב.** עשרים וחמישה ספרים **ג.** עשרים וחמשת ספרים

10. חוברת אחת, חמש...

א. חוֹבָרוֹת **ב.** חוֹבְרוֹת **ג.** זה לא משנה

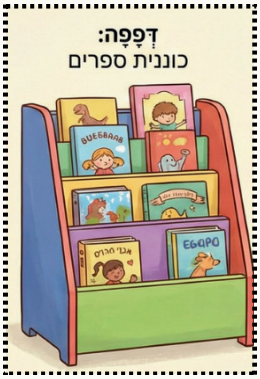

11. איך קוראים למתקן שמעמיד את הספרים על המדף?

א. ספריר **ב.** זְוִית סְפָרִים **ג.** תּוֹמֵךְ סְפָרִים

12. "איזו דְּפָפָה נפלאה!" – מהי דפפה?

א. כוננית מדפים **ב.** חוברת דקה **ג.** אגדת דפים

ברוכים הבאים לחווה החקלאית!
בואו לגלות את האוצרות בחווה.
בסיום שחקו וראו כמה אוצרות כבר מצאתם!

שלום! אני נועה מכיתה ג' בשדרות. כל שבוע אני מגיעה לחווה החקלאית. בואו תקראו מה גיליתי שם!

ביקור בכוורת 🐝

איזו התרגשות! היום יצאנו לביקור בחווה החקלאית. כשהגענו, צעדנו בשביל שהוביל אותנו עד לקצה החווה, שם ניצבת **הכוורת**, ביתן של הדבורים. נכנסנו לחדר שקוף מיוחד, ממנו יכולנו לצפות בבטחה בפעילותן של הדבורים החרוצות. למרות שקצת חששתי בהתחלה, המראה היה פשוט מרתק! המורה בחווה הציגה פנינו **חלת דבש**, וממש יכולתי להבחין במבנה המשושים המדויק שלה. לאחר מכן, צפינו בתהליך **הרְדְיָה**, שבו הפקנו את הדבש מתוך החלה. לסיום, זכינו לטעום דבש טרי-טרי – וזה היה ללא ספק הדבר המתוק ביותר שטעמתי מעודי!

כתבו את המילים המודגשות בתמונה המתאימה: כוורת, חלת דבש, רְדְיָה

יום חורף בשדה 🌱

איזה כיף היה היום בחווה! בגלל שחורף עכשיו, יצאנו אל השדות. המשימה שלנו הייתה **לִזְרֹעַ** חיטה. לקחנו חופן של **זרעים קטנים** **וְזָרַעְנוּ** אותם באדמה ממש עם הידיים. אחר כך המורה הראתה לנו **שֶׁתָּלוּ** עצי זית ענקיים. היא סיפרה שפעם, מזמן, הם **שֶׁתְּלוּ** אותם כשהם היו **שתילים קטנטנים**. היא גם גילתה לנו סוד של חקלאים: איך **מַרְכִּיבִים** שני צמחים שונים והופכים אותם לצמח אחד חדש. זה היה נראה כמו קסם! אני גאה להיות חלק מהחווה.

כתבו את המילים המודגשות בתמונה המתאימה: זריעה, שתילה

האסיף 🧺

איזו התרגשות! בסוף השנה חזרנו לחווה וגילינו שהחיטה שזָרַעְנוּ בחורף גדלה והבשילה! לקחנו מגל ו**קָצַרְנוּ את השיבולים** במו ידינו. אחר כך טחנו את הגרעינים לקמח והכנו פיתות טעימות על הסאג'. זה היה כל כך טעים לאכול משהו שאנחנו גידלנו!

השנה בחווה הייתה מלאה בעשייה: בחורף **מָסַקְנוּ זיתים** והכנו שמן. בסתיו **בָּצַרְנוּ ענבים** מתוקים מ**הכרם** ובקיץ **קָטַפְנוּ אבטיחים עסיסיים מהמִקְשָׁה.**

איזה כיף להיות ילדים של שדרות! יש לנו חווה אמיתית משלנו, ואנחנו לומדים בה כל כך הרבה דברים חדשים.

קראו את המילים שבמחסן.

מיינו כל מילה למקום המתאים בטבלה.

מקומות בחווה	פעולות בחווה	תוצרים מהחווה

כַּוֶּרֶת· זָרַעְנוּ · חַלַּת דְּבַשׁ · קָצַרְנוּ · שָׂדֶה · דֶּבֶשׁ · מָסַקְנוּ · מִקְשָׁה · בָּצַרְנוּ · זֵיתִים · רָדָה · חִטָּה · כֶּרֶם · תְּמָרִים · שֶׁמֶן · קָטַפְנוּ · עֵץ זַיִת · פִּיתָה · טָחַנּוּ ·

חידון החווה

1. איך קראו בתנ"ך לחלת הדבש?
א. דְּבוֹרִית **ב.** צוף **ג.** יַעֲרָה

2. החקלאי סיים את פעולת הרדייה. מה הוא עשה?
א. הרחיק את הדבורים **ב.** לבש בגדי כוורן **ג.** הוציא דבש מהחלה

3. מה עושים בְּמָסִיק?
א. קוצרים חיטה **ב.** אוספים זיתים מהעץ **ג.** קוטפים תפוזים

4. "אני אוהב תמרים!" איך קוראים לאיסוף התמרים מהעץ?
א. אֲרִיָה **ב.** גְּדִיד **ג.** קְטִיף

5. אֲרִיָה זו פעולה מיוחדת. לאיזה פרי?
א. תפוחים **ב.** אבטיחים **ג.** תאנים

6. "הַתְּבוּאָה מוכנה!" איפה היא גדלה?
א. בַּכֶּרֶם **ב.** בַּשָּׂדֶה **ג.** בַּמַּטָּע

7. קטפנו אבטיחים ומלונים מ...
א. הבּוּסְתָּן **ב.**המִקְשָׁה **ג.** החַמָּמָה

8. כשמכניסים זרע קטן לאדמה, זו...
א. נְטִיעָה **ב.** זְרִיעָה **ג.** הַרְכָּבָה

9. כשלוקחים שתיל עם עלים ושמים אותו באדמה, זו...
א. זְרִיעָה **ב.** הַרְכָּבָה **ג.** שְׁתִילָה

10. הַרְכָּבָה זו פעולה קצת קסומה! מה עושים בה?
א. מרכיבים משקפיים לחקלאי **ב.** מחברים ענף לעץ אחר **ג.** מרכיבים סולם

בחצר בית הספר התגלו עקבות מסתוריות.
אבי ויהודה, תלמידים סקרנים, החליטו לחקור אותן.
בואו לגלות איך הם עשו את זה, וגם תלמדו 8 מילים חדשות מעולם החשיבה!

🔍 הִתְבּוֹנְנוּת ❓ שְׁאֵלָה 🔮 הַשְׁעָרָה 🔗 הַשְׁוָאָה 💡 מַסְקָנָה 📢
טְעָנָה 🎯 הַדְגָּמָה 💬 הֶסְבֵּר

העקבות בחצר בית הספר

ביום ראשון בבוקר אבי הגיע לבית הספר וראה משהו מוזר. על האדמה הרטובה ליד הכיתה היו עקבות מוזרות: שורה ארוכה של סימנים שנעלמה לכיוון המחסן.
אבי התכופף והביט בעקבות. הוא בדק את הצורה: חמש אצבעות ארוכות, טביעה עמוקה באמצע, וסימני ציפורניים בקצה. הוא מדד באצבעותיו, כל עקבה הייתה בגודל כף יד.

"יהודה, בוא מהר!" קרא אבי לחברו.
יהודה רץ אליו והסתכל על העקבות.
"מתי זה קרה?" שאל. "בלילה? ולאן העקבות מובילות? ומה החיה חיפשה פה?"
אבי משך בכתפיו. "אולי זה כלב גדול שברח מאיזה בית," אמר יהודה. "או חתול בר שמסתובב פה בלילות."
"בספר על בעלי חיים ראיתי טביעות של כלב, הן עגולות עם ארבע אצבעות, ואילו פה יש חמש אצבעות ארוכות. זה לא כלב - זה משהו אחר."
הם הלכו בעקבות השביל עד פח האשפה של המזנון. "לדעתי, החיה חיפשה אוכל," אמר אבי. "כי המכסה הפוך ויש פירורים על הרצפה והעקבות מתחילות מהפח."
"אולי הרוח הפילה את המכסה?" אמר יהודה. אבי הרים את המכסה והצביע: "תראה את השריטות והנשיכות בשקית. ככה זה נראה כשחיה מחפשת אוכל."
יהודה עדיין לא הבין את כל התמונה. "תקשיב," אמר אבי. "חיה נכנסה בלילה לחצר. היא הריחה אוכל בפח. היא הפילה את המכסה, חיטטה בפנים, ואז ברחה למחסן. לכן יש עקבות מהפח למחסן."
פתאום נשמע רשרוש מהמחסן.
"היא עדיין שם!" לחש יהודה.

— המשך יבוא —

בואו נכיר 8 מילים שיעזרו לנו לחשוב כמו חוקרים אמיתיים!

🔍 **התבוננות -** להסתכל טוב טוב על כל הפרטים הקטנים.

❓ **שאלה -** לשאול שאלה שעוזרת לנו להבין יותר.

🔮 **השערה -** לנחש מה קרה או מה יקרה, עוד לפני שאנחנו בטוחים.

🔗 **השוואה -** לבדוק מה דומה ומה שונה בין שני דברים.

💡 **מסקנה -** להבין משהו חדש אחרי שאספנו את כל הרמזים.

📢 **טענה -** לומר מה אנחנו חושבים ולמה.

🎯 **הדגמה -** להראות דוגמאות שמוכיחות שאנחנו צודקים.

💬 **הסבר -** לעזור למישהו להבין משהו במילים פשוטות.

🐾 קראו את הסיפור העקבות בחצר וענו על החידות

1. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?

"אבי התכופף והביט בעקבות. הוא בדק את הצורה: חמש אצבעות ארוכות, טביעה עמוקה באמצע, וסימני ציפורניים בקצה. הוא מדד באצבעותיו - כל עקבה הייתה בגודל כף יד."

א. שאלה **ב.** התבוננות **ג.** השערה **ד.** טענה

2. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?

"מתי זה קרה?" שאל יהודה. "בלילה? ולאן העקבות מובילות? ומה החיה חיפשה פה?"

א. הדגמה **ב.** הסבר **ג.** שאלה **ד.** מסקנה

3. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?

"אולי זה כלב גדול שברח מאיזה בית," אמר יהודה. "או חתול בר שמסתובב פה בלילות."

א. התבוננות **ב.** השערה **ג.** טענה **ד.** הדגמה

4. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?

"בספר על בעלי חיים ראיתי טביעות של כלב - הן עגולות עם ארבע אצבעות, ואילו פה יש חמש אצבעות ארוכות. זה לא כלב - זה משהו אחר."

א. שאלה **ב.** הסבר **ג.** השוואה + מסקנה **ד.** השערה

5. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?

"לדעתי, החיה חיפשה אוכל," אמר אבי. "כי המכסה הפוך ויש פירורים על הרצפה והעקבות מתחילות מהפח."

א. התבוננות **ב.** שאלה **ג.** הדגמה **ד.** טענה

המשך חידון העקבות בחצר 🐾

6. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?
אבי הרים את המכסה והצביע: "תראה את השריטות והנשיכות בשקית. ככה זה נראה כשחיה מחפשת אוכל."
א. הדגמה **ב.** השערה **ג.** שאלה **ד.** מסקנה

7. איזו פעולת חשיבה נעשתה כאן?
"תקשיב," אמר אבי. "חיה נכנסה בלילה לחצר. היא הריחה אוכל בפח. היא הפילה את המכסה, חיטטה בפנים, ואז ברחה למחסן. לכן יש עקבות מהפח למחסן."
א. טענה **ב.** השוואה **ג.** הסבר **ד.** התבוננות

מִבַּלָּשִׁים לְמַדְּעָנִים: חוֹשְׁבִים לְבַד! 🧠

כָּעֵת הִגִּיעַ הַתּוֹר שֶׁלָּכֶם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁפַת הַחֲשִׁיבָה. הִשְׁתַּמְּשׁוּ בַּמִּלִּים שֶׁלָּמַדְנוּ כְּדֵי לַחְקֹר אֶת הָעוֹלָם סְבִיבְכֶם.

מְשִׂימָה 1: הִתְבּוֹנְנוּת 🔍

הַנִּיחוּ אֶת הַיַּלְקוּט שֶׁלָּכֶם מוּלְכֶם. הִסְתַּכְּלוּ עָלָיו הֵיטֵב, מַמָּשׁ מִקָּרוֹב. חַפְּשׂוּ פְּרָט קָטָן שֶׁאוּלַי לֹא שַׂמְתֶּם לֵב אֵלָיו קֹדֶם. כִּתְבוּ מִשְׁפָּט **הִתְבּוֹנְנוּת** אֶחָד מְדֻיָּק עַל מָה שֶׁרְאִיתֶם: (הֵעָזְרוּ בַּמִּלִּים: אֲנִי רוֹאֶה/ה שֶׁ..., שַׂמְתִּי לֵב שֶׁ..., הַצּוּרָה/הַצֶּבַע שֶׁל...)

_____

_____

מְשִׂימָה 2: הַשְׁעָרָה 🔮

חִשְׁבוּ, מָה יִקְרֶה לָעָצִיץ אִם נַפְסִיק לְהַשְׁקוֹת אוֹתוֹ בַּקַּיִץ לְמֶשֶׁךְ שְׁבוּעַיִם? נַסְּחוּ אֶת **הַהַשְׁעָרָה** שֶׁלָּכֶם, מָה לְדַעְתְּכֶם יִקְרֶה? : (הִשְׁתַּמְּשׁוּ בַּמִּלִּים: אוּלַי, יִתָּכֵן שֶׁ..., אֲנִי מְשַׁעֵר/ת שֶׁ...)

_____

_____

מְשִׂימָה 3: הַשְׁוָאָה 🔗

הוֹצִיאוּ מֵהַקַּלְמָר עִפָּרוֹן וְעֵט. הַנִּיחוּ אוֹתָם זֶה לְצַד זֶה. בַּמֶּה הֵם דּוֹמִים? בַּמֶּה הֵם שׁוֹנִים? כִּתְבוּ מִשְׁפָּט **הַשְׁוָאָה** שֶׁמַּרְאֶה גַּם דְּמְיוֹן וְגַם שׁוֹנִי: (הֵעָזְרוּ בַּמִּלִּים: דּוֹמִים בְּכָךְ שֶׁ..., אֲבָל שׁוֹנִים בְּכָךְ שֶׁ... / לְעֻמַּת... / בִּנְגוּד לְ...)

_____

_____.

תַּהֲלִיךְ

היום נלמד מילה חשובה מאוד: **תַּהֲלִיךְ.**

תהליך הוא רצף של פעולות שיש להן התחלה, אמצע וסוף.

בואו נראה איך בחווה החקלאית בשדרות משתמשים בתהליכים כדי לייצר אוכל טעים!

חלק א': מסדרים את התהליך

לפניכם שני מחסני מילים מבולבלים.

העתיקו את המילים לתוך המשבצות לפי הסדר הנכון (מימין לשמאל), כדי ליצור את **תהליך הייצור**.

1. **תהליך הכנת שמן הזית**

🔍 מחסן מילים: כֶּרֶם זֵיתִים | שֶׁמֶן זַיִת | שְׁתִילָה | מָסִיק | עֵץ זַיִת

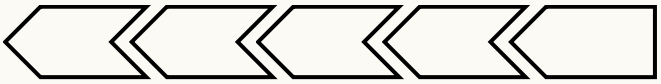

2. תהליך הכנת הלחם (פיתה)

🔍 מחסן מילים: פִּיתָה | שְׂדֵה חִטָּה | קָצִיר | זְרִיעָה | קֶמַח | חִטָּה

חלק ב': הופכים למומחים!

השלימו את המשפטים בעזרת המילים שלמדתם בחלק א'. שימו לב למילים המודגשות – הן מילים של חוקרים!

1. כדי להכין שמן זית, החקלאי מבצע **תַּהֲלִיךְ** ארוך. הוא מתחיל בפעולת ה_____ ומסיים בפעולת ה_____.
2. הלחם שאנחנו אוכלים הוא התוֹצָר הסופי של **תַּהֲלִיךְ** שבו הפכנו גרגירי חיטה לאבקה לבנה שנקראת _____.
3. לכל גידול יש שם מיוחד לאיסוף היבול: **בתַּהֲלִיךְ** הכנת השמן אנו אוספים את הזיתים בפעולה שנקראת _____, לעומת זאת, **בתַּהֲלִיךְ** הכנת הלחם אנו אוספים את החיטה בפעולה שנקראת _____.

💡 **הידעתם?**

המילה **תַּהֲלִיךְ** מתאימה להרבה מקצועות!

יש תהליך צמיחה (בטבע), תהליך פתרון בעיה (בחשבון) ותהליך חקר (במדעים). בכל פעם שאתם רואים רצף של שלבים - אתם רואים תהליך!

שלום לנגנים ולנגנות הצעירים!

במרכז המוזיקה מחכה לכם דף צביעה מיוחד,

שמרכז בתוכו תזמורת שלמה!

לכל כלי יש פעולה מיוחדת משלו שיוצרת את הצליל.

מוזמנים לצבוע את הדף.

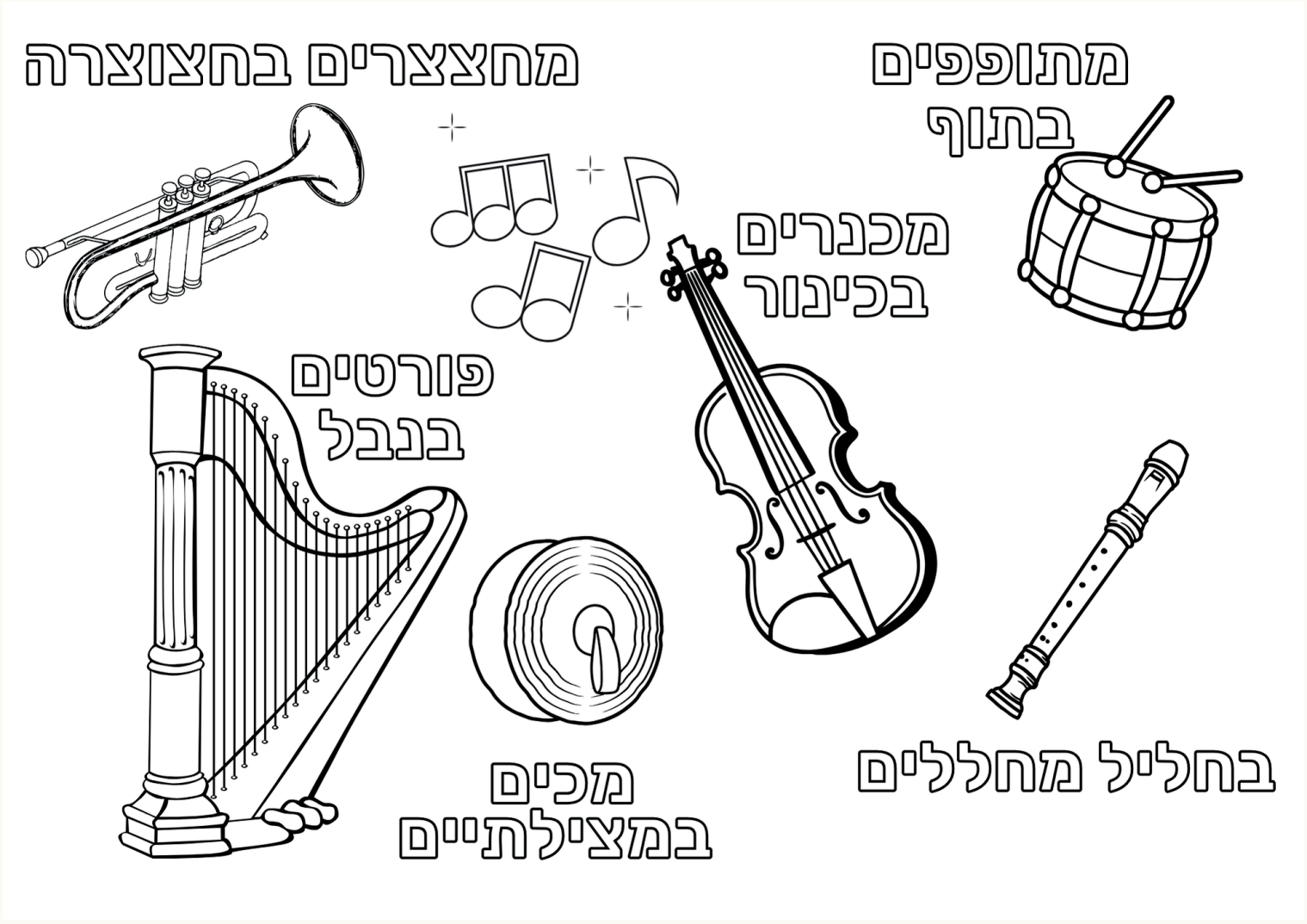

תשובות חידון החווה 🌾

1. ✓ ג. יַעֲרָה 🐝 המילה "יערה" מופיעה בתנ"ך (שמואל א', י"ד) - שם עתיק ויפה לחלת דבש.
2. ✓ ג. הוציא דבש מהחלה 🍯 רְדִיָּה היא הוצאת הדבש מתוך חלת הדבש.
3. ✓ ב. אוספים זיתים מהעץ 🫒 מָסִיק הוא איסוף הזיתים מהעץ. ממנו מכינים שמן זית!
4. ✓ ב. גְּדִיד 🌴 גְּדִיד תְּמָרִים - חיתוך אשכולות התמרים מהדקל.
5. ✓ ג. תאנים 🟤 אֲרִיַּת תְּאֵנִים - קטיפת תאנים מהעץ.
6. ✓ ב. בַּשָּׁדָה 🌾 תבואה (חיטה, שעורה) גדלה בשדה.
7. ✓ ב. המְקִשָּׁה 🍉 מְקִשָּׁה היא שדה שבו מגדלים אבטיחים, מלונים וקישואים.
8. ✓ ב. זְרִיעָה 🌱 זְרִיעָה - הכנסת זרעים לאדמה כדי שיצמחו.
9. ✓ ג. שְׁתִילָה 🪴 שְׁתִילָה - הכנסת צמח קטן (שתיל) לאדמה.
10. ✓ ב. מחברים ענף לעץ אחר 🌳 הַרְכָּבָה - חיבור ענף מצמח אחד לצמח אחר, כדי ליצור זן חדש או משופר.

תשובות חידון הניבים 💎

1. **פֶּה מֵפִיק מַרְגָּלִיּוֹת** ✓ ב. לדבר בצורה נעימה, מכבדת ולהגיד מילים טובות.
💎 אדם שמדבר דברי חוכמה ונועם - מילותיו יקרות כמו פנינים (מרגליות).
2. **עָשָׂה אוזנו כַּאֲפַרְכֶּסֶת** ✓ ג. הוא מלמד אותנו להקשיב לחבר באמת ובסבלנות.
👂 להקשיב היטב ובתשומת לב רבה, כמו אפרכסת (משפך) שקולטת כל צליל.
3. **עֵקֶב בְּצַד אֶגוֹדָל** ✓ א. שכדאי להתקדם לאט ובזהירות, צעד אחר צעד, ולא למהר.
🚶 הליכה איטית ומדודה - העקב נוגע באגודל של הרגל השנייה. לאט אבל בטוח!
4. **אֲבָנִים שָׁחֲקוּ מַיִם** ✓ ב. שאם מתמידים ולא מוותרים, אפשר להצליח גם במשהו שנראה קשה.
💧 המים הרכים מצליחים בסוף לשחוק את האבן הקשה בזכות התמדה בטפטוף.
5. **בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה** ✓ ב. שיש לו זיכרון מצוין והוא שומר בראש את כל מה שהוא לומד.
🧠 אדם עם זיכרון מצוין ששומר את כל מה שלמד, כמו בור מטויח שמים לא בורחים ממנו.
6. **אִישׁ אֶשְׁכּוֹלוֹת** ✓ א. שלכל אחד יש הרבה כישרונות ודברים שהוא טוב בהם, לא רק דבר אחד.
🍇 אדם רב-גווני עם הרבה כישרונות, כמו אשכול ענבים שיש בו הרבה גרגרים.
7. **הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה** – בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ ✓ א. התקווה – הידיעה שאם נתאמץ עכשיו, בסוף נצליח ונשמח.
🌾 מי שעובד קשה ומתאמץ (גם כשקשה) - בסוף יקצור את הפירות וישמח. מתהילים קכ"ו.
8. **אֶבֶן נִגֹּלָה מֵעַל לִבּוֹ** ✓ ב. הקלה גדולה – הוא מרגיש משוחרר ורגוע כי הדאגה עזבה אותו.
😌 כשמשהו שהעיק עלינו נפתר - מרגישים הקלה, כאילו הורידו אבן כבדה מהלב.

תשובות חידון הספרייה 📚

1. ✓ ב. בדף יש שני עמודים 📄 דף הוא הנייר עצמו (משני הצדדים), עמוד הוא צד אחד בלבד. בדף אחד יש בדרך כלל שני עמודים.
2. ✓ ב. אותיות של קידוש לבנה 🌙 הביטוי מגיע מברכת 'קידוש הלבנה' הנאמרת בחושך, ולכן מודפסת בסידור באותיות ענקיות.
3. ✓ ג. שדרה 📒 החלק הצר המחבר בין הכריכה הקדמית לאחורית נקרא שִׁדְרָה, בדיוק כמו עמוד השדרה בגוף.
4. ✓ א. זכר 🚦 צומת הוא זכר! לכן נגיד: צומת מסוכן, צומת מרומזר.
5. ✓ ב. קומיקס 💬 עלילון (קומיקס) בא מהמילה עלילה, וגם מזכיר את המילה 'עלה' (דף) ועלעול.
6. ✓ ב. לא ❌ המילה 'לא' היא הנפוצה ביותר. חבל שאנחנו כל כך שליליים... 😉
7. ✓ ג. שתי האפשרויות נכונות ✅ האקדמיה מאשרת את שתי הצורות. וכך גם: דוגמות/דוגמאות, קופסות/קופסאות.
8. ✓ ב. מִפְתָּח 📖 מִפְתָּח הוא המצב שבו הספר פתוח ושני העמודים גלויים לעין.
9. ✓ ב. עשרים וחמישה ספרים 🔢 ספר הוא זכר, ולכן המספר יהיה בזכר: עשרים וחמישה ספרים.
10. ✓ א. חוֹבְרוֹת 📚 אומרים חוֹבָרוֹת (בחולם), בדיוק כמו כּוֹתֶרֶת–כּוֹתָרוֹת.
11. ✓ ג. תּוֹמֵךְ סְפָרִים 📐 תּוֹמֵךְ סְפָרִים הוא החפץ הכבד שמונע מהספרים ליפול מהמדף.
12. ✓ א. כוננית מדפים 🗄️ דְּפָפָה היא מילה נרדפת יפה לכוננית ספרים.

תשובות חידון העקבות בחצר 🐾

1. ✓ ב. 🔍 התבוננות
2. ✓ ג. ❓ שאלה
3. ✓ ב. 🔮 השערה
4. ✓ ג. 🔗💡 השוואה + מסקנה
5. ✓ ד. 📢 טענה.
6. ✓ א. 🎯 הדגמה
7. ✓ ג. 💬 הסבר.

צוות יקר, לקראת שבוע העברית, אנו יוצאים למסע אורייני ייחודי המעגן את רכישת השפה בתוך הקשר (מקומי ומשמעותי. החוברת לוקחת את התלמידים דרך תחנות מוכרות בעיר: החווה החקלאית, הספרייה, בית הספר, מרכז המוזיקה ו"הלב שלנו" .
במהלך הלמידה נכיר **מילים אקדמיות** חוצות-תחומים החיוניות ללמידה, ו**אוצר מילים רגשי** המאפשר לתלמידים לפענח את המניעים והסיבתיות בהתנהגות הדמויות .

מודל העבודה: 6 אסטרטגיות להקניית מילה כדי להבטיח מעבר מ"זיהוי" ל"הפקה", מומלץ לעבוד עם כל מילה חדשה במודל הספירלי הבא:

1. 🔡 **רובד פונו-אורתוגרפי:** הגיית המילה, זיהוי הצלילים וכתיבתה הנכונה.
2. 🧩 **מודעות מורפולוגית:** זיהוי השורש, המשקל/הבניין והמשמעות הנגזרת מהם.
3. 📖 **העמקה סמנטית:** הבנת משמעות המילה בתוך ההקשר הספציפי בטקסט.
4. 🔗 **קישור לידע קודם:** מציאת מילים נרדפות, הפכים, משפחת מילים ושיבוץ במשפט חדש.
5. **הכללה:** שיוך המילה לשדה הסמנטי המתאים (רגשות, חקלאות, מקצועות).
6. ❤️ **עיבוד אישי-רגשי (העוגן):** הפיכת המילה לרלוונטית לחיי הלומד ("מתי אני הרגשתי כך?"). שלב זה הוא המפתח לקיבוע המילה בזיכרון לטווח ארוך.

המלצות ליישום בכיתה:

- מינון: מומלץ להתמקד ב"תחנה" אחת ביום (מקום אחד בשדרות) כדי למנוע עומס קוגניטיבי ולאפשר למידה מעמיקה.
- מענה לשונות: לתלמידים מתקדמים/עצמאיים ניתן להפנות לאתר "יום העברית שדרות" להעשרה נוספת.
- הערכה: בסיום התהליך יתקיים חידון עירוני מסכם על אוצר המילים שנרכש.